

Slutrapport projektet Juridiskt ombud 2007 - 2009

INNEHÅLL

1. Introduktion.....	
2. Målsättning.....	
3. Målgrupper.....	
4. Arbetsfält	
5. Delprojekt	
5.1. Intressebevakning	
5.2. Ett handikappolitiskt program för Svenskfinland	
5.3. Information och seminarier	
5.4. Sakkunskap	
5.5. Samarbete och nätverk.....	
5.6. Konsultation	
6. Organisation, uppföljning och utvärdering	
7. Sammanfattning	

1. Introduktion

Projektperiod: 1.1.2007 – 31.12.2009

Projektet Juridiskt ombud har varit ett samarbetsprojekt mellan Finlands Svenska Handikappförbund, Psykosociala förbundet, DUV i Mellersta Nyland och Finlands Svenska Socialförbund. Projektet har administrerats av Finlands Svenska Handikappförbund (Handikappförbundet).

Projektet Juridiska ombuds roll och mål har varit att tillvarata de finlandssvenska funktionshindrades och deras närståendes samt de finlandssvenska handikapporganisationers intressen och rättigheter. Ett annat mål har varit att stöda den svenskspråkiga intressebevakningen inom handikappsektorn. Inom projektet har det arbetats för ett utökat utbud av svensk information om funktionshindrades rättigheter, kommande lagändringar och förändringsprocesser.

Projektet har bestått av intressebevakning, information och seminarier, samarbete, deltagande i utarbetandet av ett finlandssvenskt handikappolitiskt program och konsultation.

Tyngdpunkten i projektet har legat på lagstiftningsprocesser, speciellt revideringen av handikappservicelagen, och andra strukture reformer. De språkliga rättigheterna och de finlandssvenska funktionshindrades och deras närståendes rättigheter och intressen har prioriterats.

En ytterligare målsättning har varit att utöka och förstärka samarbete kring handikappfrågor speciellt inom Svenskfinland. Att bygga upp och stärka samarbete med finsk- och tvåspråkiga handikapporganisationer och andra sociala och svenskspråkiga organisationer har ytterligare varit ett mål med projektet.

Flera av de finskspråkiga handikapporganisationerna och deras medlemmar har sedan tidigare haft tillgång till juridisk konsultation och handikappolitisk intressebevakning genom juridiska ombud, jurister, socialarbetare samt deras intressebevakningsavdelningar och enheter. Diskussioner om behovet av ett svenskspråkigt juridiskt ombud pågick ett antal år innan den svenskspråkiga handikappsektorn ansökte om och beviljades finansiering för projektet Juridiskt ombud.

Behov av information på svenska gällande funktionshinder och handikappfrågor för funktionshindrade, deras anhöriga, organisationsanställda, kommunalt anställda och socialarbetare i Finland är den bakomliggande orsaken till projektansökan. Redan i ett tidigt skede av projektet konstaterades behovet. De funktionshindrade och deras närstående behöver därför stöd och handledning på eget modersmål för att kunna tillgodose sina intressen och rättigheter för att inte ytterligare marginaliseras och för att ha möjlighet att ta kontroll över eget liv. De svenskspråkiga patient- och handikapporganisationerna behöver också juridiskt stöd i sin intressebevakning.

Från första början av projektet har ombudet fördjupat sig i och analyserat projektets arbetsfält, främst handikapp- och sociala sektorn. Det framkom redan i ett tidigt skede att projektet inte endast begränsas till juridik. Det har visat sig att det också

behövs insikt i politik och handikappsektorns organisation, strukturer och rådande spelregler för att projektet på ett framgångsrikt sätt skulle kunna konsultera och handleda samt företräda och bevaka intressen.

En av orsakerna till detta är att uppbyggnaden av den svenskspråkiga handikappsektorn inte helt överensstämmer med den finska sidans uppbyggnad och att den svenskspråkiga handikappsektorn företräder en minoritet inom minoriteten, där både faktorer som sammanhänger med funktionsnedsättningar och språket (svenskan) skall beaktas.

Det svenskspråkiga juridiska ombudet har tillfredställt en del av det behov som fanns i ansökningsskedet och som framkommit under projektiden.

2. Målsättning

Under projektets gång har projektets målsättning reviderats och preciserats för att överensstämma med behoven och projektets förutsättningar samt resurser.

Projektets mål var:

Att tillvarata de finlandssvenska funktionshindrades och deras närståendes samt de finlandssvenska handikapporganisationers rättigheter och intressen samt stöda dem i deras intressebevakning.

Att stöda funktionshindrade och deras närstående på eget modersmål, samt andra som är i behov av detta, exempelvis anställda och förtroendevalda inom svensk- och tvåspråkiga handikapporganisationer och tjänstemän främst i mindre en- eller tvåspråkiga kommuner.

Delmål:

1. Att prioritera viktiga lagstiftningsprocesser och reformer inom sektorn, med speciellt fokus på den finlandssvenska aspekten.

2. Att utöka utbudet av och tillgången till juridisk och handikappolitisk information på svenska.

3. Att medvetandegöra olika aktörer inom området om finlandssvenska funktionshindrades situation och särställning, bland annat genom seminarier och deltagande i samarbetsgrupper.

4. Att utöka och förstärka samarbete kring handikappfrågor inom Svenskfinland.

5. Att utveckla samarbetet med de finsk- och tvåspråkiga patient- och handikapporganisationerna och andra väsentliga sociala organisationer.

4. Att utveckla konsultationen med handledning och stöd för användarens kontakt till myndigheter för att de skall kunna ta ansvar för eget liv och själva kunna tillvarata sina rättigheter.

5. Att fungera som sakkunnig i arbetsgruppen för det svenska handikappolitiska programmet.

De viktigaste skillnaderna mellan ansökans mål och de slutliga målen blev följande:

1. Intressebevakningen omfattade alla lagstadgade rättigheter och därtill anknutna politiska rättigheter och begränsades inte endast till subjektiva lagstadgade rättigheter.
2. Pågående och kommande lagstiftningsprocesser och förvaltningsreformer, med en koncentration på handikappaspekter och språkaspekter prioriterades.
3. Behovet av svenskspråkigt informationsmaterial och information tillgodosågs genom produktion av material i samarbete med främst Assistentti.info.
4. Information spreds genom information på evenemang, egna seminarier och föreläsningar och information på av andra ordnade seminarier och evenemang.
5. Begreppet rådgivning blev konsultation. Ombudet har inte företrätt parter och medlat på plats i konfliktsituationer. Konsultationen har begränsats till handledning och konsultation.
6. Projektet har inte varit ansvarigt för utarbetandet av ett finlandssvenskt handikappolitiskt program.
7. Behovet av juridisk sakkunskap på svenska har vida överskridit resurserna.

Målsättningar som kvarstår:

Ingen av målsättningarna har helt kunnat uppfyllas eftersom de alla representerar fortgående processer som förändras i olika takt och som ständigt är i behov av uppföljning, utveckling och uppdatering.

Exempel på konkreta målsättningar som kvarstår:

- Kortare svarstid i konsultationen, utvidgad möjlighet att handleda vid besvär.
- Egen produktion av informationsmaterial.
- Bredare utbud av seminarier, behandling av flera ämnen.
- Ytterligare intensifierat samarbete med de svenskspråkiga patient- och handikapporganisationerna och med de finskspråkiga juristerna samt de nordiska och europeiska juristerna och annan personal inom handikappsektorn.
- Mera information till beslutsfattare och utökad kommunikation med dem.
- Möjlighet att agera istället för att endast reagera inom intressebevakningen.

3. Målgrupper

Direkta: Svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning och deras närstående.

Svenskspråkiga och tvåspråkiga patient- och handikapporganisationer.

Enspråkigt finska patient- och handikapporganisationers svenska- och tvåspråkiga medlemsföreningar.

Svenskspråkiga socialarbetare och rehabiliteringshandledare i organisationer samt i enspråkigt svenska men också i tvåspråkiga kommuner.

Indirekta: Svenskspråkiga socialarbetare, rehabiliteringshandledare, FPA-personal.

Svenskspråkiga riks- och kommunala beslutsfattare (tjänstemän och förtroendevalda).

Tvåspråkiga och finskspråkiga beslutsfattare och tjänstemän.

Referens- och samarbetspartners.

Vem har varit i behovt projektet:

Det har visat sig att behovet av ett svenskspråkigt juridiskt ombud inom handikappsektorn har varit större än förväntat i början av projektperioden. Behovet har inte endast begränsats till de svenskspråkiga förbunden utan behovet av ett svenskspråkigt juridiskt ombud har också funnits bland de två- och enspråkigt finska handikapp- och patientorganisationer, den offentliga sektorn samt serviceproducenter.

Vem har använt sig av projektet:

Ett resultat är att målgruppen för projektet har varit större och mera heterogen än förväntat. De som har använt sig av projektet framgår av rådgivningsstatistiken (se bilaga), föreläsningslistan (se bilaga), projektets samarbetsparter (se bilaga) och av stycket samarbete.

4. Arbetsfältet

Handikappsektorn i det svenskspråkiga Finland är uppbyggd som den finskspråkiga, nordiska och internationella handikappsektorn, men det finns också särdrag. Därför har ombudet längs med hela projektet undersökt och utrett likheter och särdrag som påverkat arbetsfältet.

Inom den svenskspråkiga handikappsektorn företräds de svenskspråkiga funktionshindrade av funktionsnedsättningsspecifika antingen enspråkigt svenska förbund¹, tvåspråkiga förbund eller av lokala eller regionala enspråkigt svenska eller tvåspråkiga föreningar. En del av de svenskspråkiga och tvåspråkiga förbunden och föreningarna är medlemmar av den svenskspråkiga samarbetsorganisationen, Handikappförbundet. Utöver det kan de vara medlemmar av nationella samarbetsorganisationer, av en finskspråkig diagnosbaserad moderorganisation eller samarbeta med sin finskspråkiga diagnosbaserade systerorganisationen/ systerorganisationerna. Liksom de finskspråkiga eller tvåspråkiga handikapporganisationerna hör också de svenskspråkiga förbunden till respektive nordiskt, europeiskt och internationellt samarbetsorgan.

De svenskspråkiga funktionshindrade personerna som utgör mycket små grupper och som inte har någon funktionsnedsättningsspecifik patient- eller handikapporganisation har inom projektet omfattats av Handikappförbundets intressesfär².

Den mångfasetterade uppbyggnaden har varit både en fördel och nackdel för projektet. Nackdelen är att arbetsfältet till en början verkade komplicerat medan fördelen varit nya infallsvinklar. Det har gett en bredd till projektet som i sin tur projektet kunnat bidra med inom sektorn.

5. Delprojekt

5.1 Intressebevakning

Intressebevakningen har hört till en av de viktigaste målsättningarna inom blev en av del av projektet som prioriterats. Orsaken var att resultaten av den omfattar största delen av projektets målgrupp och den utgör en viktig verksamhet för både projektparterna, Handikappförbundets medlemmar och de övriga svenskspråkiga förbunden. Viktiga lagstiftningsprocesser och reformer inom sektorn har därför prioriterats framför enskild konsultation och produktion av eget material. Orsaken till denna prioritering har varit att använda projektets resurser så att det arbete som utförts har gagnat största möjliga antal personer inom målgruppen.

Ett av projektets resultat är att projektet breddat intressebevakningen och lyft fram dess betydelse på svenskt håll. Modeller och arbetssätt har prövats och förankrats. Alla svenskspråkiga handikapporganisationer har inte haft resurser och möjlighet att bevaka deras medlemmars rättigheter och intressen själv. Projektet har till en del kompenserat denna resursbrist.

Intressebevakningen har intensifierats under projektperioden. Stor del av intressebevakningen har skett i samarbete med de svenskspråkiga organisationerna,

¹ Finlands Svenska Handikappförbund (Handikappförbundet), Finlands svenska socialförbund, Förbundet de utvecklingsstördas väl (FDUV), Förbundet Finlands Svenska Synskadade (FSS), Svenska Hörsselförbundet (Hörsselförbundet) och Psykosociala förbundet

² Finlands Svenska Handikappförbunds stadgar stöder det.

också andra än projektparterna och Handikappförbundets medlemmar, och i nationella samarbetsorganisationer och –nätverk. Samarbetsorganisationerna och nätverken har varit en stor tillgång för projektet eftersom projektet endast har en anställd person. Intressebevakningen bedrivs i numera allt större utsträckning i samarbetsorganisationerna och nätverken. Samarbetsorganisationer och nätverk är också viktiga för att informationsspridning och koordinering av de knappa resurserna.

Intressebevakningen har koncentrerats till att tillvarata och bevaka tillgången till svensk service och stöd samt de språkliga rättigheterna i Finland. Resursbristen har lett till att intressebevakningen koncentrerats till nationella ärenden och lagändringarna av stor vikt för de svenskspråkiga personerna med funktionsnedsättning, deras närstående samt de svenskspråkiga patient- och handikapporganisationerna. Uppföljning och en kritisk granskning av rådande system och lagstiftning för att kunna agera istället för att endast reagera har varit för resurskrävande för en tjänsteman.

Ett resultat av projektet är att både samarbete över diagnosgränserna och sektoröverskridande samarbete och växelverkan är möjligt gällande specifika frågor. Neutraliteten³ har varit en fördel och en styrka för projektet. Samarbetet med de finskspråkiga och tvåspråkiga organisationerna har underlättats av neutraliteten och gett möjlighet att samarbeta på ett brett plan med alla finskspråkiga handikappjurister och andra tjänstemän som arbetar med intressebevakningen. Denna neutralitet har också gett den gemensamma intressebevakningen en annan dimension. De finskspråkiga har haft nytta av de svenskspråkiga. Bredden och neutraliteten har också varit en fördel i svenskspråkiga sammanhang.

Intressebevakningen har konkret resulterat i

- Utlåtanden och skrivelser som sakkunnig
- besök hos och skrivelser till beslutsfattare
- program inför kommunalvalet 2008
- en gemensam process kring utarbetandet av ett finlandssvenskt handikappolitiskt program
- modeller och arbetssätt för den gemensamma intressebevakningen inom den svenskspråkiga handikappsektorn i Finland
- representation av svenskspråkiga funktionshindrade och deras anhöriga samt de svenskspråkiga handikapporganisationerna i olika arbetsgrupper och nätverk
- undersökningsobjekt eller anlitanter som sakkunnig för undersökningar, utbildningar och seminarier kring temat intressebevakning.

³ I detta sammanhang menas med neutralitet att projektet verkat för de svenskspråkiga funktionshindrade och deras kringgrupper oberoende av diagnos eller föreningstillhörighet

5.2 Ett handikappolitiskt program för Svenskfinland

Inom projektet har ombudet deltagit i den gemensamma processen kring utarbetandet av ett finlandssvenskt handikappolitiskt program (programmet).

Vid projekttidens slut är programmet inte ännu färdigt men processen fortskrider. Arbetsgruppen för utarbetandet av programmet har också fungerat som en informationskanal mellan de olika parterna och som en referensgrupp för ombudet.

Det har visat sig att den gemensamma processen i sig är viktig. Målet är att programmet skall kunna användas parallellt med VAMPO (regeringens nationella handikappolitiska program).

5.3 Information och seminarier

Information

En viktig funktion inom projektet har varit att väsentlig information samlas in och att den samlade kunskapen sprids. Olika modeller för informationsspridningen och olika informationskanalerna har testats och utvecklas under projekttiden.

Det uppenbara informationsbehovet på svenska har tillfredsställts enligt tillgängliga resurser. Det har bekräftats att funktionshindrade och deras närstående behöver information på eget modersmål för att inte ytterligare marginaliseras och för att ha möjlighet att ta kontroll över eget liv. Bland annat råder det brist på svenskspråkiga guider, rapporter och instruktioner från myndigheter. Det samma gäller de finsk- eller tvåspråkiga handikapporganisationernas information och medlemstidningar. Det inte finns resurser att översätta allt material till svenska och därmed blir de svenskspråkiga ännu mer utsatta.

Under projekttiden har en anställd persons resurser inte räckt till för att producera eget informationsmaterial. Utarbetande och produktion av informationsmaterial har därför skett i samarbete med andra handikapporganisationer och nätverk, exempelvis Assistetti.info.

En utmaning för utarbetandet av svenskspråkigt material i Finland är att allt finskspråkigt material inte endast kan översättas direkt från finska till svenska. Materialet behöver ibland anpassas till de förutsättningar som råder i de svensk- och tvåspråkiga delarna av landet. Inom projektet har det skett en viss anpassning av det material som producerats.

Informationen och sakkunskapen som behövs för utarbetandet av informationsmaterial behöver ständigt uppdateras utifrån förvaltningsreformer och lagstiftningsprocesser, utvecklingen av handikappolitiken och samhället. Användarunderlag är inte heller statiskt utan nya användare som inte känner till sina rättigheter tillkommer ständigt och nya infallsvinklar behöver bearbetas och beaktas.

Konkreta exempel

- Presentation av projektet och resultat i olika forum och för parter av intresse för projektet
- Utarbetande av föreläsningmaterial och informationsmaterial samt därtill anknutna föreläsningar och föredrag
- Information via e-post listor och via webbplatsen samt medlemstidningar, arbetsgrupper, träffar, seminarier, föreläsningar och kolumn i tidskriften SOS-Aktuellt
- Synlighet i finlandssvensk dagspress och radio
- Publikationer i samarbete med Assistentti.info:
 - Personlig assistent, Vad? Hur? För vem? av Gunilla Sjöwall
 - Arbetsbok – Personlig assistans – uppgifter och övningar

Föreläsningar och seminarier

Eftersom projektet haft en anställd jurist har information via seminarier och föreläsningar prioriterats framom publikation av eget informationsmaterial. Delvis har projektet arrangerat egna och gemensamma seminarier i svenskspråkiga Finland och delvis har ombudet anlåtats som föreläsare både av svenskspråkiga förbund och föreningar och de tvåspråkiga förbund och enspråkigt finska förbund. De två sistnämnde för deras svenskspråkiga medlemmar. Orsaken är att deras egna jurister eller egen personal inte föreläser på svenska gällande juridiska frågor. Ombudet fungerar också som svenskspråkig föreläsare för nätverket Assistentti.info. En del av seminarierna har också varit fullsatta, exempelvis informationen om den reviderade handikappservicelagen i Österbotten våren 2009 och första Personliga assistans dagen på svenska.

Inom projektet har man lyckats med att få blandat deltagande till seminarierna, delvis olika funktionsnedsättningar men också användare, tjänstemän och någon enstaka beslutsfattare.

Behovet av föreläsningar och information på svenska har inte kunnat uppfyllas inom ramen för resurserna inom projektet och därför har ombudet under år 2009 blivit tvungen av avböja förfrågningar.

Konkreta exempel:

Se bilaga

5.4 Sakkunskap

Ett av målen med projektet var att bygga upp en juridisk sakkunskap om handikappfrågor i Svenskfinland. Innan projektet juridiskt ombud började fanns ingen sådan specifik sakkunskap inom de svenskspråkiga handikappförbunden. Projektet Juridiskt ombud har lyckats med att tillfredställa en del av detta sakkunnighetsbehov. Endast en del av sakkunnighetsbehovet har kunnat tillfredställas med en tjänsteman.

Sakkunskap som samlats inom projektet utgör numera en resurs vid seminarier och kurser, intressebevakningen, konsultationen och fortbildning, en resurs som ständigt behöver utökas och utvecklas. Beslutsfattare, media och ministerierna har också upptäckt möjligheten att samla in sakkunskap från Juridiskt ombud.

5.5 Samarbete och nätverk

Det samarbete och de nätverk som uppstått och byggts upp under projektet har varit av stor betydelse för projektets resultat. Samarbetsforum och nätverk har visat sig vara av största vikt, exempelvis för information, fördelning av uppgifter på grund av knappa resurser, strategier för fortsatt arbete, utarbetande av gemensamma riktlinjer bland annat för föreläsningar/information och konsultationen.

Det har visat sig att det lönade sig att redan i ett tidigt skede också upprätta kontakt andra än projektparterna. Trots att Hörselförbundet och FSS inte är medlemmar av Handikappförbundet har dessa två förbund samarbetat med Handikappförbundet via projektet Juridiskt ombud, vilket bland annat resulterat i gemensamma utlåtanden. Juridiska ombudet har beretts möjlighet att representerar finlandssvenska frågor i ändamålsenliga samarbetsorganisationer och arbetsgrupper. (Se bilaga) Samarbetet har delvis byggts upp via samarbetsforum (främst Handikappforum och Assistentti-info) och delvis via enskilda och informella kontakter. Projektet har bland annat haft ständig både formell och informell kontakt med de finskspråkiga juristerna.

Projektet har verkat för att utöka samarbete och växelverkan mellan de finlandssvenska brukarna, anhöriga, handikapporganisationerna och professionella. Ett resultat av projektet är att det har varit mera komplicerat och långsammare än beräknat att utveckla samarbetet mellan användare och myndigheter. Trots det har dialogen mellan tjänstemän, användare och tjänstemän visat sig vara nödvändig för att kunna uppnå ökad förståelse parterna emellan. Ett annat resultat av projektet är att det behövs forum som är skilda för tjänstemän (kommunala), organisationernas (intressebevakning och rådgivning/handledning) och för användarna. Men det behövs också gemensamma forum i vilka alla kan delta, exempelvis Generalförsamlingen och olika seminarier med debatter.

Konkreta exempel på samarbetspartner:

Se bilagorna arbetsgrupper och projektets samarbetspartner

5.6 Konsultation

Trycket på den juridiska konsultationen för enskilda personer har hela tiden varit större än en tjänsteman har klarat av och därför har det uppstått kö i konsultationen.

Konsultation har varit öppen för alla som önskar få juridisk rådgivning gällande handikappärenden på svenska i Finland. Konsultationen har nåtts per telefon eller per e-post.

De olika förväntningarna på konsultationen och tillgången till den har inte kunnat tillfredsställas inom ramarna för projektet. Gränsdragning och riktlinjer för konsultationen har reviderats och anpassats under projektets gång. Konsultationen har koncentrerats till konsultation och handledning. Resurser har inte tillåtit drivandet av något prejudikatfall.

Konsultationen har blivit mer känd och ännu fler har hittat den under projektiden, vilket statistiken visar på (se bilaga). Antalet kontakter har nästan dubblerades från år till år.

Det har visat sig att den information som fås via konsultationen är en viktig kunskap som kan användas inom det intressepolitiska arbetet. Konsultationsärendena pekar på nuläget inom den finlandssvenska handikappsektorn och behovet av åtgärder och förändringar.

6. Organisation, uppföljning och utvärdering

Projektet Juridiskt ombud har varit ett samarbetsprojekt mellan Finlands Svenska Handikappförbund, Psykosociala förbundet, DUV i Mellersta Nyland och Finlands svenska socialförbund.

Personalresurs: en heltidsanställd jurist samt arbetsgrupper.

Administration: Finlands Svenska Handikappförbund

Projektet och det juridiska ombudets arbete har planerats och letts av en styrgrupp, bestående av en representant för varje projektpart.

Styrgruppen har sammanträtt i medeltal 8-9 gånger per år och projektet har haft en strategidag för styrgruppen och ombudet både år 2008 och 2009.

Styrgrupp 2007:

Mikael Lindholm, Finlands Svenska Handikappförbund, ordförande fram till 21.11.07
 Lisbeth Hemgård, Finlands Svenska Handikappförbund ordförande fr o m 21.11.2007
 Ulf Gustafsson, Finlands Svenska Handikappförbund
 Mauri Nyqvist, DUV Mellersta Nyland
 Maria Rajalin, Finlands svenska Psykosociala Centralförbund
 Boris Björklund, Finlands svenska socialförbund

Styrgrupp 2008-2009

Lisbeth Hemgård, ordförande, FDUV/ Finlands Svenska Handikappförbund
 Ulf Gustafsson, Finlands Svenska Handikappförbund
 Inger Karlsson, DUV Mellersta Nyland
 Maria Rajalin fram till september 2009
 Monica Halinen från september 2009, Psykosociala förbundet
 Boris Björklund, Finlands svenska socialförbund

Ombudet har kontinuerligt informerat styrgruppen och vid behov även Handikappförbundets styrelse.

Det har förts statistik över konsultationen, föreläsningar och utlåtanden.

Som stöd i sitt arbete, förverkligande och evaluering har det juridiska ombudets kontinuerligt deltagit i individuell arbetshandledning.

7. Sammanfattning

Projektets resultat sammanfattat

- Lyft fram och synliggjort de svenskspråkigas särställning och därtill knutna utmaningar och särbehov samt utvecklingsbehov.
- Framfört och informerat om betydelsen av intressebevakning både projektparterna och Handikappförbundets medlemmar samt de övriga svenskspråkiga förbunden.
- Svenskarna hittat gemensamma frågor att bevaka alla tillsammans och skapats former/modeller för detta samarbete.
- Bidragit med ett neutralitetsperspektiv och ett bredare synsätt på intressebevakningen och samarbete både inom det svenskspråkiga Finland och inom den finländska handikappsektorn.
- Bidragit med sakkunskap och svenska texter till den gemensamma finländska intressebevakningen, sakkunskapen och informationen inom den finländska handikappsektorn.
- Räcker inte bara att översätta material utan materialet måste också anpassas så att det överensstämmer med des svenskspråkiga förhållandena.
- Till konsultationen har det kommit in överraskat många fall från projektets hela målgrupp.
- Behövs konsultation på svenska både gällande enklare och svårare fall.
- Representerat i ändamålsenliga samarbetsorgan, arbetsgrupper och nätverk
- Ordnat egna seminarium och anlitats som föreläsare.
- Har lyckats med att få blandat deltagande till seminarierna, delvis olika funktionsnedsättningar men också användare, tjänstemän och någon enstaka beslutsfattare.
- Utarbetat informationsmaterial i samarbete med Assistentti.info.

Bilaga 1

Utlåtanden 2007 – 2009

Totala antalet utlåtanden

Utlåtanden 2007

- Helsingfors stads socialverk – färdtjänst, koncentration på samarbetsformer, 5.12.2007
- Kommentarer till representant (Sonja Londen) rehabiliteringsgruppen inom social- och hälsovårdsministeriet

Kommentarer till Handikappforums utlåtanden
Bland annat

- Kommun- och servicestrukturreformen, sändes med som bilaga till Handikappforums utlåtande

Utlåtanden 2008

- Justitieministeriet – kommittébetänkande 2008:1 – jämlikhetslagstiftningen 1.4.2008
- Finlands Svenska Handikappförbunds kommunalvalstesor
- Svenskspråkiga riksdagsledamöterna – förslag till ändring av handikappservicelagen
- Social- och hälsovårdsministeriet – förslaget till hälso- och sjukvårdslagen

Gemensamt svenskt utlåtande av Handikappförbundets medlemsorganisationer, Svenska hörsselförbundet, Förbundet Finlands Svenska Synskadade och Finlands svenska socialförbund
- Bidrog till kapitlet om tillgänglighet vid hörande i SAG-rapporten, samarbetade med Hörsselförbundets representant
- Esbo stad – informellt utlåtande om Esbo stads handikappolitiska program, 30.9.2008

Kommentarer till Handikappforums utlåtanden Bland annat

- Servicesedlar augusti 2008

Kommentaren sammanställdes av de inlägg som alla svenska handikapporganisationer bidrog med

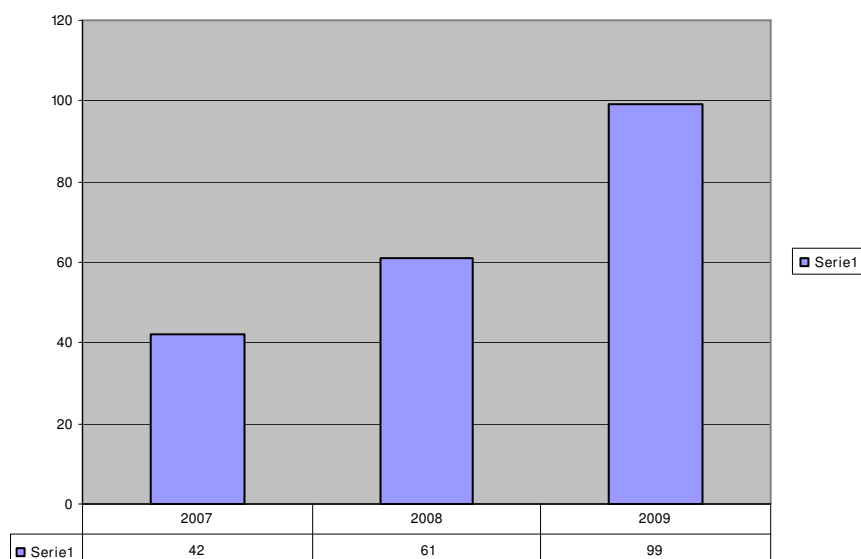
- Förslaget till hälso- och sjukvårdslagen

Utlåtanden 2009

- Finlands Svenska Handikappförbunds rf:s utlåtanden om revideringen av invaliditetsklasserna, 20.1.2009, sändes till SHM
- Utlåtande till Kårkulla samkommun om språkreglerna och konkurrensutsättning
- Finlands Svenska Handikappförbunds rf:s utlåtanden om handikappservicens och specialomsorgens klientdataregister inom socialvårdens elektroniska klientdatasystem, 16.2.2009 till THL
- Var med Folktinget, Folkhälsan och HUS och besökte SHM för att tala om de elektroniska patientregistren, januari 2009
- Kommenterade kapitlet om upphandlingen av handikappservice och omsorgen om utvecklingsstördas service, Folktingets röda tråd om upphandling
- Inkomstgränsen för sjukpensionärer och invalidpensionärer, skrivelse till svenskspråkiga riksdagsledamöter och diskussion med medlem i SATA-kommittén
- Svar till SFP motioner inför partidagen, april och maj 2009, SFP:s socialpolitiska utskott
- RP 72/2009 rd – Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om främjande av sjukpensionärers återgång till arbete – skrivelse till svenskspråkiga riksdagsledamöter
- Utlåtande om lagförslaget inför flytten av handikapptolktjänsten från kommunerna till FPA, till SHM
- Utlåtande till FPA, upphandlingen av tolktjänster

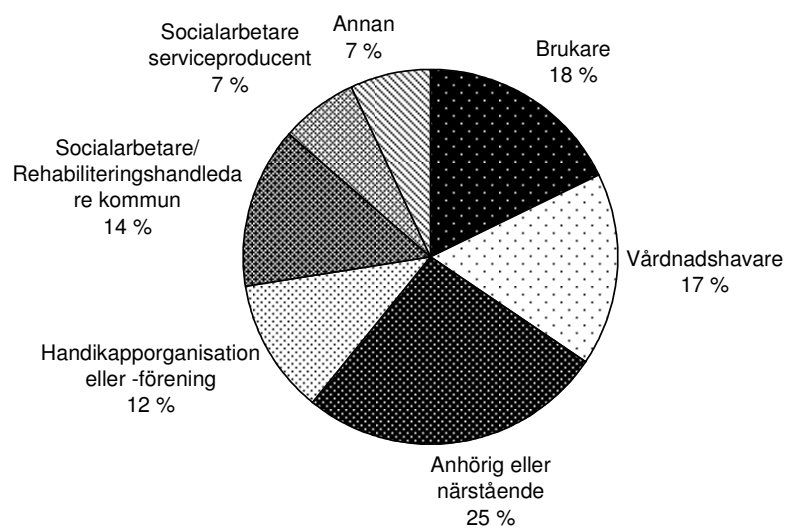
Gemensamt svenskt utlåtande av Handikappförbundets medlemsorganisationer, Svenska hörselbundet, Förbundet Finlands Svenska Synskadade och Finlands svenska socialförbund

Bilaga 2

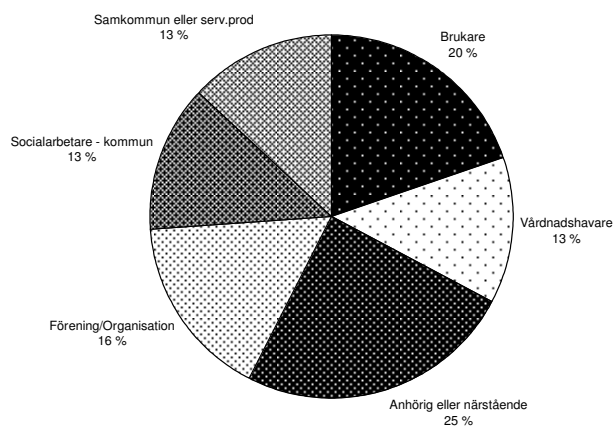

Rådgivningens utveckling under projektiden

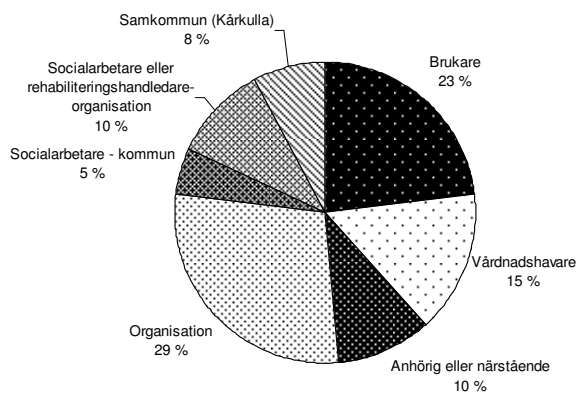
Kundkategorier 2009

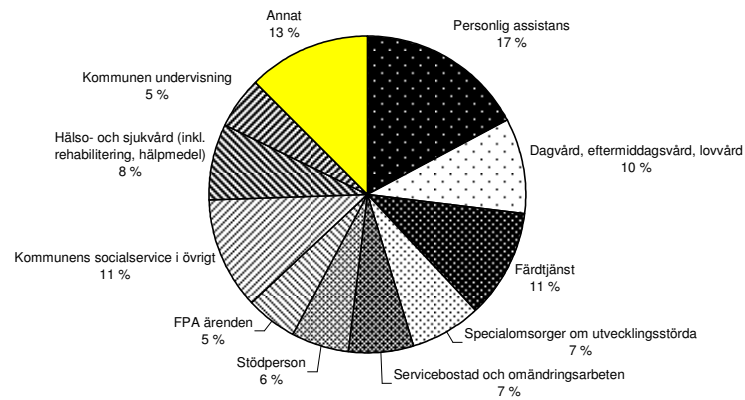
Kundkategorier 2008

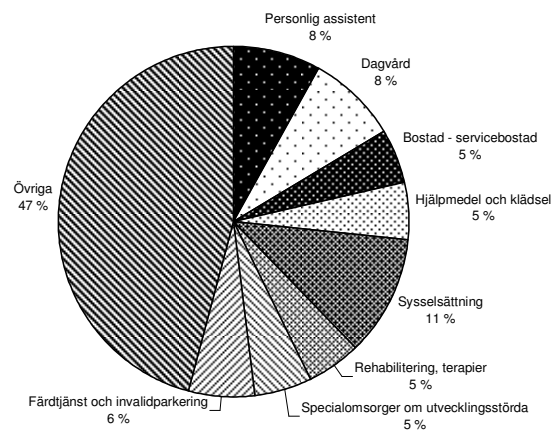
Kundkategorier 2007

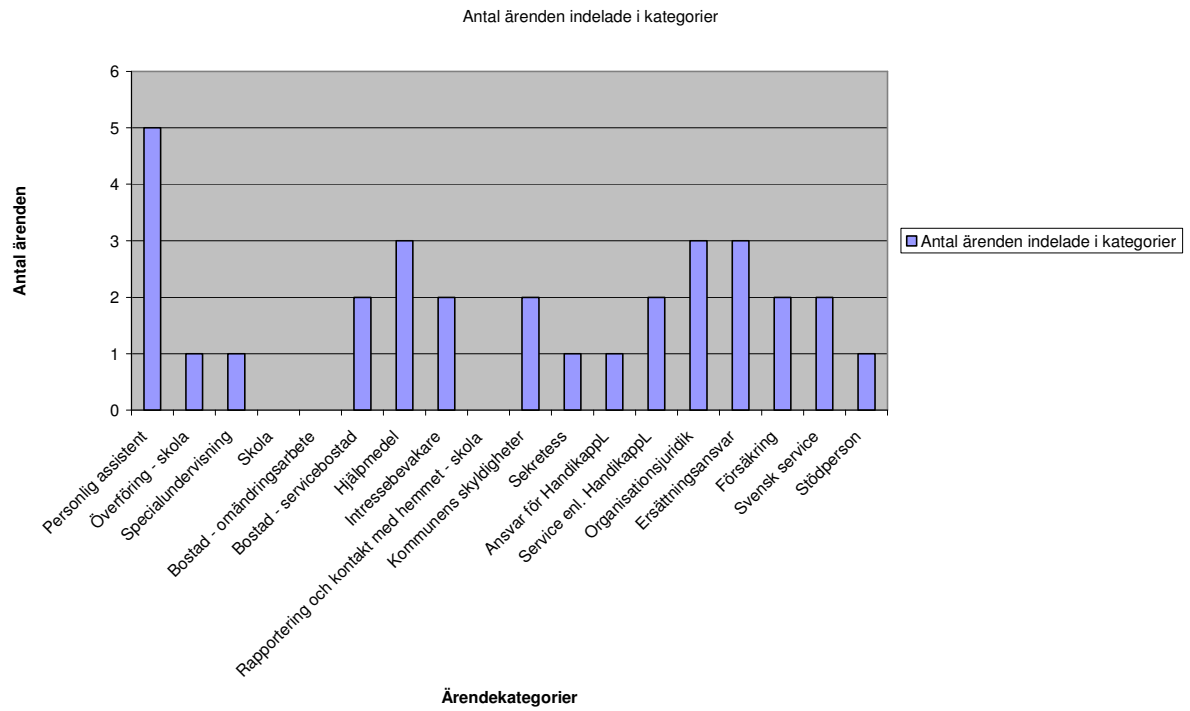

Indelning enligt ärenden 2009

Indelning enligt ärenden 2008

Föreläsningar 2007 - september 2009

		Totalt antal föreläsningar 49 st	Totalt	1737
Datum	Ämne	Arrangör	Plats	Antal deltagare
20.4.2007	Presentation av projektet Juridiskt ombud,	Handikappföreningen i Österbottens nätverksdag	Korsholm	60
15.9.2007	Presentation av projektet Juridiskt ombud,	DUV i Mellersta Nyland	kryssning	20
11.10.2007	Lagstiftning inom sociopsykologiska sektorn	FSPC:s och Finlands svenska socialförbunds kongress		70
17.10.2007	Presentation av projektet Juridiskt ombud,	Sympati		15
22.10.2007	Presentation av projektet Juridiskt ombud,	Kårkullas omsorgsbyrå Helisngfors	Helsingfors	10
6.11.2007	Processen med ett finlandssvenskt handikappolitiskt	Genralförsamlingen, FSH, Invalidförbundets svenska arbetsgrupp	Jakobstad	50
			totalt	225
13.3.2008	Grunderna för serviceplan och besvär,	Nätverket för neurologiska funktionsnedsättningar	Jakobstad	40
10.4.2008	Träff med Ekenäs handikappråd		Ekenäs	25
11.4.2008	Aktualiteter inom handikappolitiken och – lagstiftningen,	Handikappföreningen i Österbottens nätverksdag	Korsholm	35
26.4	Projektete och Aktualiteter inom handikappolitiken och lagstiftningen	FDUV:s föräldrarådgivare	Sopukka	25
17.5.2008	Grunderna för serviceplan och besvär, Svenska MS-dagen,	MS-förbundet	Grankulla	40
8.8.2008	Samarbetet – skola och föräldrar till barn med specialbehov,	tillsammans med Hem & Skola	Kronoby	70
13.9.2008	Grunderna för serviceplan och besvär, MS-förbundets och Stroke- och dysfasi	Stroke- och dysfasiförbundets utflykt till Mariehamn	Åland Handicampen	35
20.9.2008	Aktualiteter inom handikappolitiken och – lagstiftningen,	kryssning till Tallinn, DUV Mellersta Nyland		20

28.10.2008	Föreslagna lagändringar till handikappservicelagen,	Samkommunen Kårkullas personal	Tammerfors	50
8.11.2008	Projektet och aktualiteter inom handikappolitiken för teckenspråkiga, Svenska teckenspråksdagen	Finlandssvenska teckenspråkiga	Borgå	50
11.11.2008	Generalförsamlingen	Handikappförbundet och Invalidförbundets svenska arbetsgrupp	Helsingfors	60
20.11.2008	Seminarium om personlig assistans	Projektet	Vasa	34
5.12.2008	"Ryms vi med" – föreläsning om handikapplagstiftning och beaktande av handikappfrågor i kommunalpolitiken	Pedersöre handikappråd	Esse	40
			totalt	524
17.1.2009	Lagändringar och specialomsorg	FDUV:s föräldrarådgivare	Sibbo, deltagare från hela Svenskfinland	20
4.2.2009	Dubbel diskriminering	Svenska Kvinnoförbundet	Helsingfors	10
7.2.2009	DUV-dagar, lagändringar	FDUV	Tammerfors	40
20.2.2009	Personlig assistans och serviceplan	Projektet	Pargas	35
3.3.2009	Lagändringar	Ålands handikappförbund	Mariehamn	30
11.3.2009	JAG-seminarium	FDUV, öppet seminarium	Helsingfors	60
12.3.2009	JAG-seminarium	FDUV, öppet seminarium	Vasa	30
25.3.2009	Lagändringar och närståendevård	Folkhälsan	Helsingfors	30
4.4.2009	Personlig assistans och serviceplan	Projektet	Helsingfors	20
20.4.2009	Lagändringar och de funktionshindrades rättigheter	SFP:s socialpolitiska utskott	Helsingfors	8
24.4.2009	Lagändringar och aktuellt inom handikappolitiken, bland annat lagändringar	FSPC	Kristinestad	50
27.4.2009	Att arbeta fram ett handikappolitiskt program	Ålands Handikappförbund	Mariehamn	30
29.4.2009	Personlig assistans och serviceplan, lagändringar	CP-förbundet, Muskelhandikappförbundet, Handikappföreningen i Österbotten. Öppet seminarium	Korsholm	75

9.6.2009	Aktuellt inom handikappolitiken	Svenska Hörsselförbundet	Helsingfors	10
10.6.2009	Socialarbetarträff i Östra Nyland	Projektet	Borgå	3
1.9.2009	Min familj seminarium – den framtida svenska handikappservicen	FDUV, Folkhälsan, Handikappförbundet och Kårkulla	Helsingfors	65
8.8.2009	Nätverksprojekt för sällsynta diagnosgrupper	Harvinaiset nätverket	Oslo	
12.9.2009	Lagändringar, personlig assistans och serviceplan	MS-förbundet	Närpes	60
14.9.2009	Svenska personliga assistansdagen	Assistentti.info, FDUV, FSS, Handikappförbundet och VANE	Helsingfors	70
22.9.2009	Lagändringar, personlig assistans och serviceplan	FDUV, öppet seminarium	Borgå	20
12.10.2009	Projektet och kort om lagändringar	Helsingfors svenska Parkinsonförening	Helsingfors	15
13.10.2009	Lagändringar och personlig assistans	FDUV och Helsingfors Arbis	Helsingfors	7
15.10.2009	Konferensen Vem vårdar vem? Närståendevård och assistans	Folkhälsan, Svenska Seniorer i Finland, Svenska pensionärsförbundet, Kommunförbundet	Helsingfors, anlitad av Folkhälsan	150
4.11.2009	Intressebevakningens grunder	Folkhälsans närståendevårdare	Grankulla	20
5.11.2009	Diskussion om rättigheter för personer med psykiska funktionsnedättningar	Svalan	Närpes	20
6.11.2009	Det finlandssvenska handikappolitiska programmet, Generalförsamlingen	Handikappförbundet och Invalidförbundets svenska arbetsgrupp	Korsholm	50
11.11.2009	Debatt om lagändringarna	DUV-Mellersta Nyland	Helsingfors	15
18.11.2009	Rättigheter för personer med psykiska funktionsnedättningar	Anhörigas stöd för mentalvården i Vasanejden, FSPC	Norrvala	10
30.11.2009	Nya lagändringar	Neurologiska handikapporganisationer	Kimito	35
			totalt	988
Totalt antal deltagare				1737